

Waldemar Chrostowski

10 lat Komisji Episkopatu Polski do
Dialogu z Judaizmem : VIII
Symposium Teologiczne "Kościół a
żydzi i judaizm", Akademia Teologii
Katolickiej, Warszawa, 22 V 1996 r.

Collectanea Theologica 67/2, 5-7

1997

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**10 LAT KOMISJI EPISKOPATU POLSKI
DO DIALOGU Z JUDAIZMEM
VIII SYMPOZJUM TEOLOGICZNE „KOŚCIOŁ A ŻYDZI I JUDAIZM”****Akademia Teologii Katolickiej, Warszawa, 22 V 1996 r.**

Planowanie problematyki każdego kolejnego sympozjum odbywa się zawsze z wielomiesięcznym wyprzedzeniem. Tak było i w tym przypadku, gdy jesienią 1995 roku zapadła decyzja o poświęceniu przyszłorocznych obrad dorobkowi Komisji Episkopatu do Dialogu z Judaizmem, w związku ze zbliżającą się 10. rocznicą jej istnienia i działalności. Powołana na początku maja 1986 r. jako Podkomisja, spełniła niezwykle ważne i odpowiedzialne zadania w przewyżczeniu rozmaitych trudności, a przede wszystkim w promowaniu właściwie pojętego dialogu katolicko-żydowskiego w naszym kraju. Organizatorem sympozjum był Instytut Dialogu Katolicko-Judaistycznego, utworzony jesienią 1994 r. przy Akademii Teologii Katolickiej.

Okazało się jednak, że wybór problematyki wykroczył poza ściśle rocznicowe ramy i zbiegł się z ustaniem działalności Komisji, co było skutkiem zmian w strukturze Konferencji Episkopatu i jej gremiów pomocniczych. Wraz z wprowadzeniem 23 kwietnia 1996 r. nowego statutu Konferencji Episkopatu Polski, skończyła się w sensie prawnym działalność wszystkich dotychczasowych Komisji, a więc i Komisji do Dialogu z Judaizmem. Podczas 282 Plenarnego Zebrania Konferencji Episkopatu, które odbyło się w dniach od 30 kwietnia do 3 maja w Częstochowie, zatwierdzono nowe struktury pomocnicze oraz wybrano ich przewodniczących. W ten sposób VIII Sympozjum Teologiczne „Kościół a Żydzi i judaizm”, zorganizowane dnia 22 maja 1996 r., stało się okazją do przypomnienia i podsumowania prac Komisji oraz ukazania niezwykłego kontekstu, w jakim działała na rzecz dialogu oraz zbliżenia chrześcijan i wyznawców judaizmu.

Otwarcia sympozjum, połączonego ze wspólną modlitwą słowami Ps 125, dokonał ks. dr Waldemar Chrostowski, dyrektor

IDKJ, podkreślając nieoczekiwaną aktualność podjętej problematyki. Gości powitał ks. prof. Jan Ł a c h, rektor ATK, który zaakcentował systematyczną i trwałą obecność uczelni w dialogu oraz postęp, jaki udało się osiągnąć. Bez odbywanych corocznie od 1989 r. sympozjów „Kościół a Żydzi w judaizm” dialog na pewno nie poczyniłby takich postępów, jakie obserwujemy. Z kolei przemówił bp Stanisław G ą d e c k i, w latach 1994 – 1996 przewodniczący Komisji Episkopatu do Dialogu z Judaizmem. Przedstawił główne elementy nowej struktury, utworzonej przez biskupów polskich w miejsce dotychczasowej Komisji, a mianowicie Rady do Spraw Dialogu Religijnego, przypomniał nazwiska osób włączonych w prace Komisji i wielce dla dialogu zasłużonych oraz wskazał na pozytywny oddźwięk, z jakim spotykały się inicjatywy i dokonania Komisji ze strony środowisk żydowskich, zarówno w kraju jak i za granicą. Uznał, że jednym z najważniejszych owoców 10-letniej działalności był ogromny wpływ na przemyślenie stosunku katolików w Polsce do Żydów i judaizmu, a także do ich zagłady, określanej nazwą Szoah albo Holocaust.

Następnie zabrał głos prof. Paweł W i l d s t e i n, przewodniczący Komisji Koordynacyjnej Organizacji Żydowskich w RP. Rozpoczął od tradycyjnego pozdrowienia „szalom iberachah” – pokoju i błogosławieństwa. Zaznaczył, że celem dialogu jest poszukiwanie tego, co jest i pozostaje ludziom wspólne, nawet w sytuacji różnic i podziałów. Z jednej strony obserwujemy duże zainteresowanie i ogromne nadzieje pokładane w dialogu, z drugiej natomiast nie brakuje przejawów wrogości, zwłaszcza podsycanych przez niektórych polityków i media. Wobec tej biegunowości trzeba znaleźć nowe sposoby i metody, umożliwiające lepsze określenie i osiągnięcie celów dialogu. Ważne jest też aby przejść od rozmów do uświadamiania i edukacji na poziomie powszechnym, to znaczy do parafii i szkół, czyli tam „gdzie jest najbliżej do serca i świadomości ludzkiej”.

Na program sympozjum złożyły się cztery referaty oraz komunikat. Trzy referaty wygłoszono podczas sesji przedpołudniowej, której przewodniczył bp Stanisław Gądecki. Pierwszy, zatytułowany *Z ostrożnym optymizmem*, wygłosił prof. Marcin K u l a (Uniwersytet Warszawski), wskazując na zasadnicze składniki ewolucji „sprawy żydowskiej” w ostatnim dziesięcioleciu w Polsce. Do tytułu sympozjum nawiązywał referat ks. W. C h r o s t o w s k i e -

go, opatrzony tytułem *10 lat Komisji Episkopatu do Dialogu z Judaizmem – próba bilansu*. Wystąpienie stanowiło pierwszą obszerniejszą próbę podsumowania intensywnych prac Komisji, które w pewnych okresach – zwłaszcza na przełomie lat 80 i 90. – były obserwowane z ogromnym zainteresowaniem i miały decydujący wpływ na przebieg dialogu międzyreligijnego. Po przerwie zabrał głos dr Stanisław Krąpiec, zaś tytuł jego wystąpienia brzmiał *10 lat dialogu katolicko-żydowskiego w Polsce – perspektywa żydowska*. Uczestnicy spotkania otrzymali możliwość skonfrontowania obydwu perspektyw, wyłożonych przez wieloletnich uczestników i partnerów dialogu. W dyskusji nawiązywano do wydarzeń, które miały największy wpływ na kształt stosunków katolicko-żydowskich.

Sesji popołudniowej przewodniczył ks. prof. Jerzy Bagrowicz (Uniwersytet im. M. Kopernika w Toruniu i ATK). W jej ramach ks. prof. Łukasz Kamiński (Papieska Akademia Teologiczna, Kraków) przedłożył referat *O związkach ekumenizmu i dialogu z judaizmem*. Następnie ks. prof. Ryszard Rubinkiewicz SDS (Katolicki Uniwersytet Lubelski) podzielił się wrażeniami z pobytu w USA w ramach współpracy nawiązanej między Komisją Episkopatu Polski do Dialogu z Judaizmem a American Jewish Committee. Na zakończenie sympozjum uczestnicy podjęli dyskusję, skupiając się nie tylko na osiągnięciach, lecz i na zadaniach, jakie nadal stoją między obydwojma wspólnotami religijnymi w zakresie wzajemnego zbliżenia i pojednania.

W sympozjum wzięło udział ponad 110 osób, w większości studentów Akademii Teologii Katolickiej, zwłaszcza uczestników wykładów poświęconych naturze i dziejom judaizmu oraz seminarium naukowego z zakresu Starego Testamentu i dialogu międzyreligijnego.

Nazajutrz, 23 maja 1996 r., w siedzibie Sekretariatu Episkopatu Polski odbyła się Jubileuszowa Sesja dla uczczenia 10-lecia Komisji Episkopatu do Dialogu z Judaizmem. Udział w niej wzięli m.in.: abp Józef Kowalczyk, abp Henryk Muszyński, ambasador Izraela Gershon Zohar, a także s. Anne Denis i s. Dominika Zaleska, ze Zgromadzenia Notre Dame de Sion od lat wspomagającego Komisję w jej pracach. To uroczyste posiedzenie wyznaczyło koniec istnienia Komisji, zastąpionej przez Radę Episkopatu do Spraw Dialogu Religijnego, na której czele stanął bp Stanisław Gądecki, a w jej ramach przez Komitet do Dialogu z Judaizmem.

ks. Waldemar Chrostowski